

MERKKIPÄIVIÄ

Isännöitsijä Leo Levonen täytti 70 vuotta Vaasassa 19.8.-99. Hän on syntynyt Suojärven Välikylässä. Isä Yrjö oli Mäntyselän pitäjän Pyhäniemen kylästä ja äiti Anni Viitanan kylästä.

Leo Levonen.

Kohta lapsuusvuosien jälkeen edessä oli evakkotie. Perhe muutti Lappajärven kautta Kauhavalle. Siellä Leo kävi keskikoulun ja lähti jatkamaan opintoja Vaasan kauppaopistoon valmistuen merkonomiksi 1954.

Vaasa on sittemmin ollut hänen kotikaupunkinsa jo 47 vuotta. Ensinnäkin toimi Vaasan Höyrymylly Oy:n Hollerith-osastossa (nyk. atk) vastaavana hoitajana kuusi vuotta, sitten konttoripäällikkönä autoliikenteessä, taloudenhoitajana ammattikoulussa, teatterin talouspäällikkönä ja siinä sivussa elokuvateatteri Ritz'in hoitajana yhdeksän vuotta. Oman isännöinti- ja tilitoimiston hän perusti 30 vuotta sitten.

Perheeseen kuuluu Liisavaimon lisäksi kolme poikaa, kaikki jo naimisissa. Bunukoita on seitsemän ja lisää odotellaan.

Leon luottamustoimista mainittakoon osallistuminen Vaasan ort. seurakunnan toimintaan tilintarkastajana, taloudenhoitajana sekä valtuuston varapuheenjohtajana. Yhden kauden Leo oli kirkolliskokouksen maallikkojäsenenä ja mukana valitsemassa kolmea piispaa. Tiistaiseuratyö sekä erilaisten kirkollisten juhlien ja retkien järjestäminen ovat olleet hänen ekumeenisen perheensä läheisiä harrastuksia.

Harrastuksiin kuuluvat myös partiotoiminta, matkailu Lapissa kesäisin ja talvisin, Odd Fellows -toiminta sekä erityisesti kalastus. Kun vapaa-aikaa jää, perhe käy mielellään kon-

serteissa, teatterissa ja taiteenäyttelyissä.

Uutteraa miestä on muistettu partiolippukunnan ansiomitalla, piispallisella siunaukskirjeellä 1982, Pyhän Karitsan ritarikunnan I lk ritarimerkillä 1989 ja Suomen Yrittäjien kunniakirjalla 1997.

Kun Karjalan Sivistysseura on pitänyt kaksi kertaa (1957 ja 1998) vuosikokouksensa Vaasassa, Leo Levonen on ollut kummallakin kerralla mukana juhlien valmistelutoimikunnassa.

Professori, teatteriohjaaja Paavo Liski täytti 60 vuotta Helsingissä 4.7.-99. Hän on syntynyt Karjalan kannaksella Vuokselassa. Hänellä on teatterimiehenä takanaan jo pitkä ja menestyksekkäs ura. Jo 33-vuotiaana hän oli Oulun kaupunginteatterin johtajana, sittemmin Turun ja Helsingin kaupunginteattereissa sekä Kuopion yhteisteatterissa; v:sta 1982 Liski on ollut vapaana ohjaajana ja näyttelijänä.

Hänet tunnetaan Nurmijärven Kivi-juhlien, Bomban kesäteatterin sekä Kalevan näytämön ohjauksistaan. Viimeksi hän oli ohjaamassa Kalevalaa Marin tasavallassa. Tuosta kokemuksesta hän kertoo tuoreimmassa Kalevalaseuran vuosikirjassa.

Kuten muistetaan, Paavo Liski toimi erinomaisena juontajana viime keväänä Karjalan Sivistysseuran heimojuhlassa Turussa.

70 vuotta täytti lehtori Nestori Norppa Nurmeksessa 17.7.-99.

60 vuotta täytti Helsingissä MTV Oy:n varatoimitusjohtaja Jaakko Paavela 17.6.-99. Hän on syntynyt Suojärvellä.

Heikki O. Hyvönen eli Salmin Feodora täytti 75 vuotta 2.8.-99 Karjaalla. Hän on tullut tunnetuksi erikoisista musiikki-instrumenteistaan, koi-vuhalosta ja tuohenpalasesta. Ne veivät Heikin karjalaisjuhliin, televisioon ja aikanaan jopa rajantakaiseen Karjalaan, vanhalle kotiseudulle Salmiin. Seuramme juhlissa Heikin Feodora on esiintynyt useita kertoja, samoin KKK:n tilaisuukissa Boråsissa.

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Stepanie Kemova.

Kesän puhjetessa kukkaan saapui Karjalan laulumailta suruviesti: tunnettu perinteentaitaja Stephanie Kemova, syntyjään Nikitina oli siirtynyt tuonilmaisiin 1.6.-99 Kiestingissä. Hän oli syntynyt Oulangan kunnan Taavon kylässä 5.1.1912. Hänen äitinsä oli Marina Nikitina, paremmin tunnettu nimellä Takalo ja isä Olli Takalo.

Karjalan kansannousun loppuvaiheessa talvella 1922 Marina siirtyi lapsineen Suomeen, minne aviopuolisokin tuli perääntyvien joukkojen mukana. Perhe asettui asumaan rajan tuntumaan, Kuusamon Tavajärvelle. Mieleensä oli jatkuvasti ajatus paluusta takaisin kotikarjalaan.

Rajavalvonta oli vielä niin löyhää, että Iivana Nikitin, Marinan isä, vieraili usein Tavajärvellä. Yhdellä näistä matkoistaan hän otti mukaansa Taavoon 10-vuotiaan Stephanie-tytären, joka sitten rajavalvonnan tiukennuttua jäikin Karjalaan. Siellä hän sai nähdä, miten Karjala muuttui uusien tullen puhaltaessa. Ne tuulet eivät useinkaan olleet kovin suvisia, mutta työllä ja sisulla hän siellä varttui, perusti aikanaan perheen, kasvatti lapset ja loi perestroikan jälkeen sammuneen yhteyden Suomessa eläviin heimolaisiinsa 40 vuoden katkoksen jälkeen.

Viime sotien jälkeen Stephanie eli Kiestingin keskuskylässä. Ensimmäisestä avioliitosta (mies kaatui sodassa) jäi yksi lapsi ja toisesta avioliitosta syntyi neljä lasta.

Viime vuotensa Stephanie Kemova eli pienessä mökissään vaalien niitä perinteitä, joita hän oli oppinut kotonaan ja isovanhempiansa hoivissa. Hän tuli monien suomalaisten tuttavaksi, kun turistiliikenne Kiestinkiin lisääntyi rajan auetta molemminpuoliselle kanssakäymiselle. Vuonna 1995, Kiestingin ruusniekan aikaan, hänen pirtissään pidettiin oikein sukukokous, jossa oli läsnä lähes parikymmentä Karjalan ja Suomen Takaloa. SV/MT

Anni Tuisku, syntynyt Kallio sai kutsun tuonilmaisiin 4.5.-99. Hän oli syntynyt Pirttilahden Taipaleen perheen esikoisena. Hän menetti jo 10-vuotiaana isänsä, joka hukkuu kauppatatalla Vienan Kemijokeen. Päätettyään Vuokkiniemen alkeiskoulun Anni jatkoi opiskelua nuorisoliittolaiskoulussa. Kiestingissä. Siellä hän tapasi tulevan miehensä Timo Tuiskun, joka oli pulavuosien takia muuttanut Karjalaan 1930-luvun alussa.

Nuori pari muutti Petroskoihin. Avioliitosta syntyivät pojat Veikko ja Oiva. Stalinin puh-

distuksissa perheenpää vangittiin joulukuussa 1937 ja teloitettiin. Tämän jälkeen Anni muutti poikineen synnyinkyläänsä Pirttilahteen. Siellä perhe asui jatkosodan ajan ja muutti rauhan tultua Suomeen. Alapitkän kokoamisleiriltä Anni siirtyi Etelä-Pohjanmaalle kauppias Yrjö Titolan luo, joka oli syntynyt Pirttilahdesta. Anni sai työpaikan Pesolankylän koulusta Alahärmästä. Työskennellyään siellä 15 vuotta hän siirtyi 1960 Vaasaan kaupungin sairauskodin apulaiseksi. Tästä työstä hän jäi eläkkeelle 1970.

Anni Tuisku.

Anni osallistui aktiivisesti helluntaiseurakunnan toimintaan. Kun yhteydet itärajan taakse avautuivat, hän kävi useita kertoja vanhalla kotiseudullaan. Vuokkiniemi-seuran jäsen hän oli alusta lähtien. Syksyllä 1977 hän sai viimein kuulla miehensä kuolemasta 1938; vuosikymmeniä elänyt toive saada vielä nähdä miehensä oli ollut turha.

Vuonna 1977 Anni muutti Lahteen poikiensa läheisyyteen. Vielä 90-vuotispäiväänsä hän vietti rakkaitensa parissa, tuolloin jo sairaalassa. Pian voimat uupuivat ja tuli kutsu tuonilmaisiiin. Annin viimeinen leposija on Lahden läntisellä hautausmaalla. -HK

Elias Seppänen.

Elias Seppänen, Sepän Ilja, kuoli toukokuussa Ruotsissa. Hän oli syntynyt Vuokki-

niemessä Sepäntermällä Iljanpäivänä 1925. Suomeen hän tuli v. 1944, mutta joutui olosuhteiden pakosta jatkamaan pakolaisen matkaa edemmäksi länteen. Vuonna 1948 Elias hiihti Pohjanlahden yli ja asettui elämään Ruotsiin.

Ruotsissa Elias oli mukana perustamassa Kalevala Kansa Kerhoa. Eläkepäiviään hän vietti Etelä-Ruotsissa, Laxåssa. Hän oli Karjalan Heimon uutera lukija ja avustaja.

Helena Kalliola kuollut

Kutoja

*Pirtti hämärä - hiljainen
lumihuutalet ikkunaan lentää.
Päivä hämärtyy - ehtoo entää.
Kutoo kangasta harmaahapsi.*

*Niidet nousee - laskee.
Kädestä sukkula suikahtelee.
Pirtta helskään painuu,
kangas kauniisti välkehtii.*

*Kutoja istuu mietteissään:
Elon keväänä olin lapsi nuori,
nyt vanhus, harmaat hapset,
kauaksi lähteneet lapset.*

*Elon kankaassa usein värit vaihtui,
oli vaaleat raikkahat raidat,
sateenkaari poluilla loisti,
rinnassa riemu, päivänpaiste.*

*Vaihtui värit kankahan.
Tuli tummat - hallavat harmaat.
Päivänpaiste pilvihän peittyi.
Elon toivo rinnassa säilyi
- tulee uusi päivä, parempi!*

*Sammunut lieden hiillos,
pirtti hämärä, hiljainen.
kangaspuut kutojaa odottaa.
Pursi rantaan saappuu,
kutojan vene valkamaan.
rannalla kirkkas hohtaa.*

(Helena Kalliola 1999)

Helena Kalliolan o.s. Homanen pitkä ja vivahteikas elämä päättyi 11.6.-99. Juhlime Helenan 90-vuotispäivää toukokuussa hänen kotonaan Otavassa. Vain muutaman viikon kuluttua hän sitten poistui luotamme.

Siihen, mitä KH:n edellisessä numerossa Helenasta kerrottiin, haluan tuoda esille erään kohdan hänen runoharrastuksestaan, koskapa tässäkin lehdessä on julkaistu silloin tällöin näitä taidetuotteita.

Helenan 90-vuotispäiväksi julkaistiin hänen runoistaan koottu kirjanen "Synnyinsijat

Helsingissä kuoli 14.5.-99 rouva Rosemaria Härkönen. Hän oli syntynyt 22.9.1913, ja oli suvultaan Sortavalan Holsteja. Hän oli naimisissa varatuomari Simo Härkösen kanssa. - Suremaan jäivät Simon lisäksi tytär ja kaksoispojat perheineen. -KP.

Oili Toikkio o.s. Mauro kuoli Lieksassa 21.6.-99. Hän oli syntynyt 21.6.1911 Lieksassa.

Patriarkka Aleksei II vieraili Valamossa

Moskovan ja koko Venäjän patriarkka Aleksei II vieraili heinäkuun alkupuolella Valamon luostarisaarella. Matka ajoittui luostarin perustajien Sergei ja Hermanin juhlapäivään.

Arvovierasta vastaanotossa laivalaiturilla olivat paitsi luostarin veljestö arkkimandriitti Pankrati johdolla myös Karjalan tasavallan päämies Sergei Katanandov, Petroskoin kaupunginjohtaja Andrei Djomin ym.

Vierailun yhteydessä hyväksyttiin ja allekirjoitettiin kolme vuotta valmisteltu Valamon kehittämissuunnitelma. Sen mukaan Venäjän ja Karjalan hallitukset sekä ortodoksinen kirkko antavat Valamon entisöinti- ja korjaustöihin 500 milj. ruplaa. Paperista puuttuu vielä pääministeri Sergei Stepašinin nimi.

Kalevalan kulttuuri-keskuksesta julistettiin kilpailu

Kalevalan piirin viranomaiset ovat julistaneet kilpailun piirikeskukseen Uhtualle suunnitellusta etnokulttuurikeskuksesta.

Kulttuurikeskukseen, josta jo aiemmin on liikkunut tietoja julkisuudessa, tulee mm. museo, kansallinen kirjasto, käsityötaiteen talo, kerhohuoneita, käsityökoulu ja perinneruokia tarjoava kahvila. Rakennushankkeen peruskivi aiotaan murata syyskuussa, kun piirissä vietetään Kalevala-epoksen 150-vuotisjuhla.

UUSIA YLIOPIILAITA

Ulla Härkönen on yksi kevään uusista ylioppilaisista; hän valmistui 5.6.-99 Paltamon viestintälukiosta. Ullan suku on äidin puolelta Vuokkiniemestä.

omat". Oheisena hänen viimeisin runonsa "Kutoja".

7. heinäkuuta laskimme hänen toimumajansa maanpoveen. Useat meistä uskoivat sillä hetkellä, että haudataan laskautui vain pieneksi kuihtunut sairas, väsynyt vanhus, sillä niin todellisuudessa hänen henkinen läsnäolonsa tuntui keskellämme. Vahva, uskonnollinen elämäntarkastus ja positiivinen elämänsäsenne - kas siinä muutama hänen luonteenomaisuusiaan, joita opimme vuosikymmenien aikana Helenalta.

LIISA KIVILUOMA
(Helenan sisar)